

ARNHEMISCHE COURANT

DONDERDAG 1 APRIL

De prijs d'eter Courant, die geregeerd wordt, is: Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is 5 in de drie maanden...

De prijs d'eter Courant, die geregeerd wordt, is: Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is 5 in de drie maanden...

De Fransche aankoop van Fransche renten.

De Fransche bank is nog verhuult en weet niet wat te denken van den zonderlingen koop die dezer dagen tusschen den Russischen zaakgelastigde te Parijs, namens den keizer, en de Fransche bank gesloten werd. Den 11 dezer, kwam, gelijk men weet, de heer VAN KISSELEFF den heer GUIZOT eene dépêche mededeelen van den graaf NESSELRODE, waarin deze, namens den keizer, voorstelt, om, ter ontmoeting in de geldschaarschte, waaraan de Fransche bank, ten gevolge der schaarschte van gansen, lijden mogt, haar desinschrijvingen van Fransche renten, welke zij bezitten mogt, af te koop, ter concurrentie van 50 miljoen franken kapitaal, en tegen den middellanden koers van den dag, waarop bovengemelde dépêche te Parijs zou worden medegedeeld.

De heer GUIZOT verwittigde den minister van financiën, alsmede den gouverneur der bank; daarop werd er door eene commissie uit dezelve, bestaande uit de heeren ODIER, JACQUES LEFEBRE, PILET-BOIS, met den Russischen zaakgelastigde onderhandeld, met dat gevolg, dat de bank, tegen den gemiddelden koers van 44 maart, 2 miljoen renten 5 pCt., en 145,000 renten 3 pCt., vertegenwoordigende een kapitaal van 50 miljoen franken, aan de Russische regering verkocht. Ten bedrage daarvan zouden wissels getrokken worden, op 90 en 90 dagen.

Deze geheele onderhandeling zeer geheim gehouden, met spoed ter effde gemaakt, en de omstandigheden de ernstigste wijze door de verschillende bladen beoordeeld.

Sterk verklaarde zich, terstond, de *National* tegen het gebeurde; daarop ook de *Courrier Français*; de *Constitutionnel* wisselde met het *Journal des Débats* was onder, mede te vreden; *La Presse*, die, welke sinds lang de Russische alliantie voorstaat, juichte. Ook het diplomatische weekblad, *Le Portefeuille*, verheugt en zach over.

Wat de aanleiding zelve tot het gebeurde betreft, zoo beweren twee bladen, *l'Union Monarchique* en *l'Univers*, dat dezelve gegeven werd door de prinses LIE-

VEN, eene zeer schrandere en behendige vrouw, welke reeds lang voor de voornaamste geheime diplomatische agent des Russischen keizers te Parijs gehouden wordt. Deze zou, volgens de twee bovengenoemde bladen, den koop aangeraden hebben. *La Presse* spreekt zulks tegen, en beweert, dat het tegendeel blijkt uit de bewoordingen zelve der dépêche van den graaf NESSELRODE. Ieder, die eenige kennis van diplomatie heeft, weet, dat deze bewering niets afdoet; de graaf NESSELRODE is bekwaam genoeg, om zijne dépêches in te rigten gelijk hij zulks het doelmatigst acht; en niets belet hem uitdrukkelijk in zijne dépêche te verklaren, dat het eerste denkbeeld bij den keizer zelve opgerezen is, al ware het Zijne Majesteit door tien verschillende personen aangegeven.

Doch wie het eerst op het denkbeeld kwam, wie het uitwerkte, — dit zijn, voor het publiek, vragen van minder belang. Het doel en de strekking van den koop, — ziedaar gewigtiger punten van onderzoek.

Den koop blootelijk, of hoofdzakelijk, als eene financiële operatie te beschouwen, getuigt van zeer weinig kennis van zaken. Vooreerst is keizer NICOLAAS volstrekt geen speculant; om wat geld te winnen, speculeert geen NICOLAAS in vreemde fondsen! Deze overweging is voor ons — en voorzeker ook voor iedereen, die het karakter des keizers eenigermate kent — zoo afdoende, dat wij het onnosdig achten, er bij te voegen, dat men in Rusland altijd zijn geld, op de zekerste wijze, tegen 6 pCt. beleggen kan; gewoonlijk zelfs tegen 7.

Wat wijders de publiciteit van den koop betreft, zoo beweren eenige Parijsche dagbladen, — de *Langue* — men zulks beter in, of weten dat hun publiek de beurs te goed kent om ten dien aanzien bedrogen te worden — dat uit een financieel oogpunt, althans, beschouwd, den koop even goed had kunnen geschieden door middel van bankiers of makelaars. Men behoefde — zeggen zij — desinschrijvingen, die de bank bezat, niet te nemen; men had even goed op de beurs zelve kunnen kopen. Neen, volstrekt niet. De 50 miljoen zijn thans gekocht tegen den gemiddelden beursprijs van 14 maart. Stel nu, dat een makelaar of bankier die dag, of elken anderen, voor 10 of 20 miljoen gekocht had, dan zou de beursprijs ter-

stond zijn gerezen, en hij zou de overige 50 of 40 miljoen daarder en daarder hebben moeten betalen. Doch, ook dit is, in ons oog, eene onbeduidende consideratie; wij herhalen het: de Russische koop is geen financiële speculatie. Voor den keizer zoude hier een miljoen franken meer of minder geen de minste zwaarigheid hebben gemaakt.

Maar wat was dan het doel, de strekking van dien vreemden koop?

Vooreerst, is het mogelijk, dat de begeerte, om Frankrijk te verplichten, werkelijk eene beweegreden des keizers was. Of zulks in de officiële dépêche van graaf NESSELRODE gezegd wordt, dan niet, dit, trouwens, doet niet af. Wij hebben eenen anderen grond om bovengemelde beweegreden als mogelijk te stellen. Wij weten, dat de Keizer, hoe openbaar, ook afkeurig van de hedendaagsche Fransche dynastie, misschien ook van de hedendaagsche Fransche regering, meermalen en bij verschillende gelegenheden verklaard heeft, genegenheid voor Frankrijk, voor de Fransche natie te bezitten. Dit is ons verzekerd door onderscheidene Russen, die den keizer van nabij kennen.

Keizer NICOLAAS kan zich dus zeer goed voorgesteld hebben de Fransche natie te verplichten, door hare bank in derzelve geldschaarste te gemoet te komen (1), zonder daarom, gelijk sommige ministeriële organen, beweren, eenige toenaderen jegens de dynastie of de regering, te gevoelen. Hij kan, integendeel — en dit schijnt ook het *Journal des Débats* te meenen — het min goede beheer der Fransche financiën hebben willen doen uitlossen, door dezelve, uit zijnen overvloed, te helpen.

Ook uit dit oogpunt beschouwd was het éclat van den koop doelmatig. Opvallend werd daarbij een gansch Europa getoond, dat de Russische schatkist gouds genoeg in voorraad had; om het rijke, om het constitutionele Frankrijk te hulp te kunnen komen.

Zeker, deze grootsche vertoening, kan ook onder de beweegredenen der keizers hebben behoord. Het is niet alleen strekend voor zijne trotscheid, het streelt ook die van zijn volk, te kunnen zeggen:

«... jour d'hui à la banque...»

van het liberale congres plaats gehad. Van de 261 afgevaardigden zijn 208 verschenen. De heer *de Facqz* heeft het voorzitterschap bekleed, en eene aanspraak gedaan, waarin hij ten slotte heeft verklaard, dat de vereeniging geen ander doel heeft, noch kan hebben, dan de instandhouding van de constitutie in al hare zuiverheid. De voorstellen, betreffende de kantonale en arrondissements-vereenigingen en de comités voor de leiding der verkiezingen, zijn aangenomen, gelijk ook de instelling van de heffing eener liberale rente van 50 centimes voor elk hoofd, ten einde te strekken tot ondersteuning van de liberale drukpers ten platte lande. Dit laatste voorstel heeft echter een sterken tegenstand ontmoet, en is niet dan met eene kleine meerderheid doorgegaan.

Binnenlandsche berichten.

Amsterdam, 30 maart. Wij vernemen, dat een onbekende aan het weldadig zeemans-fonds, toebehoorende aan het collegie *Zemanshoop*, dezer dagen een gescheuk van een duizend gulden heeft gedaan. Dit is reeds de derde maal, dat die edele gever zoodanig mild geschenk van jaar tot jaar heeft herhaald. Deze daad is te lofwaardiger, daar, naar wij vernemen, de gever zijnen naam zelfs aan het bestuur van gezegd collegie niet kenbaar maakt. Zoodat dit bestuur aan hem niet eens den dank kan betuigen, dien het hem zoo gaarne bracht.

's Gravenhage, 30 maart. Heden morgen is, nopens den toestand van Z. M. den koning, uitgegeven het volgende bulletin:

»Den dag van gisteren heeft Z. M. de koning zeer rustig doorgebracht, en gedurende den nacht heeft hoogstdezelve nu en dan geslapen, tot tegen den morgen, wanneer zich zeer geringe koortsbewegingen vertoond hebben.»

's Gravenhage, 30 maart. (Des avonds.) Er is heden namiddag en avond geen nader bulletin nopens den toestand van Z. M. den koning uitgegeven, doch uit al hetgeen dienaangaande heden met eenige zekerheid heeft kunnen worden vernomen, mag men gelukkig afleiden, dat hoogstdezelve gezondheid heden eenigzins is verbeterd, en het met 's konings herstel langzamerhand vooruitgaat.

De minister van marine heeft ter kennis van de ouders of voogden gebracht, die voor hunne zonen of pupillen de admmissie op het koninklijk instituut voor de marine te Medemblik reeds hebben verzocht of alnog wenschen te erlangen, dat er, naar aanleiding der bepalingen, vervat in het reglement voor het gezegde instituut, van af den 1sten juni aanstaande, te Medemblik een examen van aspiranten, bestemd voor de zeedienst, zal plaats hebben, en dat, om daartoe te worden toegelaten, men zich bij requeste aan het departement van marine, vóór of uiterlijk op den 1sten mei aanstaande zal moeten aanmelden, met overlegging van de vereischte bescheiden, voor zoo ver die niet reeds vroeger ingezonden en bij het departement van marine berustende zijn. Zijnde aan de belanghebbenden verder kennis gegeven, dat het request zal moeten aanduiden den naam, den stand of het beroep, de woonplaats, de geboorteplaats en godsdienst van den vader en van de moeder, of van de voogden, alsmede het bepaald verlangen, dat de jongeling voor de zeedienst worde opgeleid, en voorts vermeld zal moeten gaan van de navolgende stukken: 1o. van een certificaat van het bestuur der woonplaats van de ouders of voogden, waaruit blijkt, hoelang zij aldaar gedomicilieerd zijn geweest; 2o. van de geboorte-acte van den aspirant; 3o. van eene verklaring eens geneesheers, inhoudende, dat de aspirant gevaccineerd is of de kinderpokken heeft gehad. Zulende, alvorens de toelating tot het examen plaats hebbe, door den officier van gezondheid van het gezegde instituut naauwkeurig worden onderzocht, of de aspiranten zijn van eene goede fysieke gesteldheid en vrij van lichaamsgebreken, welke hen voor de dienst onge-schikt maken. Al de overige voor hen benoodigde inlichtingen zijn aangewozen in de aankondigen van den 18den april 1838, destijds geïnserieerd in de *Staats-Courant*.

Leiden, 29 maart. Naar men verneemt, zal in den loop van dit jaar door eenen der hoogleeraren aan onze hoogeschool een feest gevierd worden, zoo als welligt nog aan geenen anderen hoogleeraar te beurt is gevallen. Den 23sten september e. k., namelijk, is het vijftig jaren geleden, dat de hoogleeraar *M. Stegenbeek* zijne betrekking aan onze akademie aanvaardde, die hij gedurende eene halve eeuw met rusteloozen ijver bekleed heeft. Men zegt, dat de waardige en nog altijd werkzame geleerde zijn voornemen heeft te kennen gegeven, om dien voor hem zo gedenkwaaardigen dag met eene plegtige redevoering in de hoorzaal der akademie te vieren; en ongetwijfeld zal eene algemeene belangstelling in dien buitengewonen feestdag Z. Hooggel. het bewijs leveren, dat de belangrijke diensten, door hem aan de hoogeschool en aan de vaderlandsche taal en letteren en geschiedenis bewezen, door al zijne vrienden, leerlingen en vereerders op hoogten prijs worden gesteld.

Arnhem, 31 maart. Wij laten hieronder volgen een nader verslag der beraadslagingen in de zitting der Tweede Kamer, over de voordragt van wet tot herstel van het Nederlandsche muntwezen (strekken-de tot overbrenging op de begrooting van 1847 van sommen, begrepen in die van 1846, alsmede tot aanvulling der middelen over 1846, tot dekking van

die uitgaven). Wij ontvingen dit verslag gisteren te laat, om het toen nog in zijn geheel te kunnen mededeelen.

Alvorens die beraadslagingen worden geopend, vraagt de heer *Luzac* het woord tot het doen van eene motie van orde. Die motie strekt daartoe, om de beraadslagingen over dat ontwerp voorloopig uit te stellen tot na het onderzoek in de afdeelingen van de twee aanhangige voordragten betrekkelijk de munt. De spreker heeft daarvan de wenschelijkheid en noodzakelijkheid ontvouwd: 1o. uit hoofde van het gewicht van de zaak; 2o. in het belang van de regering zelve; en 3o. in het belang van de waardigheid der Kamer zelve.

Dat gevoelen, breedvoerig ontwikkeld, wordt door de heeren *Storm*, *Gouverneur* en andere leden ondersteund.

De voorzitter meent, dat het ontwerp van zeer eenvoudigen aard is en dat het wenschelijk ware geweest, dat men zaterdag jl. het uitstel der beraadslagingen verzocht had. Hij laat, echter, gaarne de beslissing van dit punt aan de Kamer over.

Z. Exc. de minister van financiën heeft het nistellen der beraadslagingen bestreden, omdat, indien het ontwerp thans niet werd aangenomen, het onvermijdelijk gevolg daarvan zou moeten zijn, dat het werk der hermunting zou moeten stilstaan. Geen dag kon en mocht er meer voortgegaan worden, zonder wetting van de uitgaven, die er bereids in dit jaar hadden plaats gehad. Reeds twee maanden heeft hij dit op zijne verantwoordelijkheid genomen, doch verder mag hij die niet uitspreken, vooral nu hij twijfel en hesitatie bij de Kamer ontdekt. Door de aanneming van deze voordragt, zal de Kamer volstrekt niet geprejudiciëerd worden in haar oordeel over de verdere aanhangige ontwerpen van wet betrekkelijk de munt, waarmede dit ontwerp niet in het minste verband staat.

Bij stemming wordt, met 34 tegen 7, besloten, om de beraadslagingen onmiddellijk aan te nemen.

De beraadslagingen worden thans geopend. De heer *Hoofst* verklaart zich tegen de voordragt, uit hoofde van den daarbij voorgesteld wordenden verkoop van 1000 aandelen in de Nederlandsche bank, die den staat toebehooren.

De heer *Nap* acht de aanvulling der middelen voor 1846, ter zake van de munt, ontydig, en het voorgestelde middel, om daartoe te geraken, ondoelmatig. Spreker is in eene uitvoerige ontwikkeling getreden, om aan te toonen, dat er geene behoefte aan suppletie bestaat en dat de hermunting, ook zonder de aanneming der voordragt, zeer goed kon worden voorgezet. Hij zon het wenschelijker achten, om, indien het later bliken mogt, dat de regering middelen noodig had, tot den verkoop van domeinen over te gaan.

De heer *Faber van Riemsdijk* zou het raadzamer oordeelen, de bank-actiën te behouden, en veeleer tot de meerdere uitgifte van munt-biljetten te besluiten, indien er, namelijk, volstrekte noodzakelijkheid tot aanvulling van middelen bereids mogt bestaan.

De heer *Duymer van Twist* meent, dat hier vooral alles nederkomt op de beantwoording dezer eenvoudige, maar gewichtige vraag: of, namelijk, de minister van financiën op dit oogenblik gelden noodig heeft, en of hij voldoende middelen moet bezitten om de hermunting geregeld te kunnen doen voortzetten? De spreker treedt dienaangaande in eene becijfering, waarvan de slotsom deze is, dat die behoefte niet kan bestaan, zoodat hij zich met deze aanvrage, zonder nadere voldoende inlichting, niet kan vereenigen. Als hij de zaken wel beschouwt, dan kan hij de bestaande behoefte alleen daaraan toeschrijven, dat er steeds een half jaar rente te weinig op de staatsbegrooting voorkomt.

De heer *Uytwerf Sterling* verlangt overtuigd te worden, dat er dringende behoefte aanwezig is, om tot den verkoop der bank-actiën over te gaan. Ook hij deelt eene becijfering mede, om te doen zien, dat er voor het tegenwoordige geene te-gelde-making der 1000 actiën noodig schijnt te zijn. Oogaarne zou hij het werk der hermunting wenschen te doen stilstaan. Het zal hem mitsdien aangenaam zijn, ophelderingen te bekomen.

De heer *de Man* vraagt onderscheidene ophelderingen aan den minister. Inzonderheid tracht hij aan te toonen, dat het verlies op de hermunting grooter zijn zal dan waarop het in 1845 van regeringswege werd berekend. Ook toont hij aan, dat met den verkoop der bank-actiën thans een geheel tegenovergestelde weg bewaandeld wordt dan door de Kamer in 1845 is verlangd geworden. Hij dringt voorts aan op eenen uitgebreiden verkoop van domeinen dan in den laatsten tijd het geval geweest is, of de regering voor het vervolg voornemens schijnt. Ook hem schijnt het hoe, dat er nog geene noodzakelijkheid bestaat, om nu reeds tot eene aanvulling van middelen voor 1846 te besluiten.

De heer *van Rosenthal* meent, dat het der regering inzonderheid te doen is, om de uitgaven voor 1847 wettelijk te regelen. Hij gelooft dus, dat, indien dit ontwerp kon worden gesplitst, vooreerst, zowel aan het verlangen der regering als van de Kamer, zou kunnen worden voldaan.

De heer *Hoffman* laat zich, bij de beoordeeling van deze voordragt, door geene bedreigingen, wegens het staken der hermunting, afschrikken. Hij beschouwt den verkoop der 1000 aandelen onnoodig en nadeelig. De minister heeft zoo dikwerf gerust-

stellende verklaringen nopens den staat der schatkist gegeven, dat er onmogelijk thans dringende behoefte kan ontstaan zijn. In allen gevalle zou dit, zijns inziens, op eene andere wijze moeten gedekt worden.

De heer *van Sasse van Ysselt* gelooft, dat de verkoop van domeinen de regering uit de moeilijkheden zou kunnen redden, waarin zij schijnt te verkeeren.

De heer *Luzac* vereenigt zich in vele opzigten met hetgeen door vorige sprekers is in het midden gebracht. Zijn grootste bezwaar is echter gelegen in den verkoop der bank-actiën, waaromtrent de regering eenen geheel anderen weg bewandelt dan in 1845 tusschen haar en de Kamer was overeengekomen.

Z. Exc. de minister van financiën erlangt thans het woord tot verdediging van het ontwerp. Z. Exc. geeft toe, dat bij de voordragt der wet van mei 1845, toen het gold de daarstelling van een fonds voor het Nederlandsche muntwezen, ten gevolge van de deswege in de Kamer gemaakte aanmerkingen, door de regering te kennen gegeven is, dat zij eerst gebruik maken zou van de in kas zijnde gelden uit den verkoop van domeinen en daarna van de ophrengst van den verkoop van 1000 aandelen in de Nederlandsche bank, die den staat toebehooren. Destijds was er, echter, alleen sprake van het doen der eerste uitgave voor het herstel van het muntwezen. De regering kon toen met gerustheid verklaren — en zij koestert dien weasch nog — dat er, zoo laat mogelijk, zou worden overgegaan tot den verkoop van die bank-actiën. De regering verlangde toen, evenmin als nu, nultelooze beschikking te hebben over waarden, die den staat toebehooren. Die beschikking werd ook niet gevraagd en de uitkomst heeft bevestigd, dat zij niet noodzakelijk was. In 1845 en ook in 1846 heeft de regering met de gewone voorhanden middelen de uitgaven voor de hermunting kunnen dekken. Doch thans klimmen die uitgaven allengs tot dat bedrag, dat de regering dezelve in 1847 op eene wettige wijze wenschte gedekt te zien. Over die uitgaven zelve heeft geen der sprekers eenige bezwaren in het midden gebracht. Maar het schijnt, dat men die wenscht in te willigen, zonder aanwijzing van voldoende middelen. Z. Exc. meent te dien aanzien de eenvoudige, maar meest ernstige verklaring te moeten afleggen, dat hij het onverantwoordelijk zou achten, tot het doen der uitgaven over te gaan, zonder de zekerheid te hebben, dat hij over de middelen, die daartoe worden gevorderd, kon beschikken. Reeds is er in 1845 en 1846 eene aanzienlijke uitgave geschied, zonder dat daartoe voldoende middelen waren aangewezen. Thans is het echter voorzigtig en meer overeenkomstig de wet, om op die wijze niet voort te gaan.

Z. Exc. is vervolgens in eene breedvoerige becijfering getreden, om den staat der kas te ontvonen, en om daaruit de noodzakelijkheid van den voorgestelden maatregel aan te toonen. Hoofdzakelijk is daaruit gebleken, dat er ter zake van de munt tot dus verre uit de schatkist zijn uitgegeven 9 millioen. Hiervan zal zij 4½ millioen, waarop het voorloopig munt-verlies berekend is, niet terug bekomen. Ten blijk van de waarheid dezer cijfers wijst de minister op staat B, bij dit ontwerp gevoegd, waaruit blijkt, dat er 59 millioen is uitgegeven en slechts 50 millioen is ontvangen. De staat verkeert op dit oogenblik als het ware in denzelfden toestand als de fabriekant, die veel oud zilver in zijn bezit heeft, dat echter ongebruikt daar ligt, dat gefabriceerd moet worden en dat, verwerkt, eerst later zijne waarde terug krijgt. De minister onderzoekt vervolgens, welke middelen er aanwezig zijn, om de 9 millioen, die men uitgegeven heeft, in de kas terug te krijgen. Daartoe bezigt men tijdelijk eenige fondsen, voor een bedrag van niet wel 2 millioen, en domeinen voor omstreeks 7 millioen. Ook de middelen bedragen derhalve omstreeks 9 millioen, en mitsdien staan de uitgaven en de middelen nagenoeg gelijk. Maar in 1834 is er tot voorziening in 's lands behoeften gecreeerd worden een bedrag van 10 millioen aan schatkist-biljetten. Van dat bedrag kunnen slechts 8 millioen uitgegeven worden. Daardoor ontstaat voor 's lands kas een doorgaand tekort van 2 millioen gilden. Het was tot wegneming van dat bezwaar, dat de minister vroeger een ontwerp nopens die schatkistbiljetten heeft aangeboden, hetwelk echter de goedkeuring der Kamer niet heeft mogen verwerven. Bij de opgave van dien waren staat der schatkist, moet nu nog worden gerekend op het nieuw en verder munt-verlies. Immers, de intrekking der nog in omloop zijnde oude munt, wordt algemeen verlangd. Daarbij wenscht men, dat er zoo spoedig mogelijk tot eene intrekking der munt-biljetten worde overgegaan. En daarbij komt nu nog, dat het altijd wenschelijk is, dat men op alle mogelijke gevallen voorbereid zij en eene ruime kas hebbe. Tegen dit een en ander staat nu wel over, dat men eene zekere som in het munt-depôt voorhanden heeft, — maar uit dit een en ander trekt Z. Exc. het gevolg, dat er noodzakelijkheid bestaat, om voor 1847 middelen tot bestrijding van de uitgaven der hermunting aan te wijzen. Z. Exc. hoopt, dat hem ook nu weder een blijk van vertrouwen zal worden gegeven. Na al hetgeen er sedert 1843 door hem verricht is, meent hij daarop aanspraak te mogen maken. Hij meent dit te eerder te mogen verwachten, wancr hij de rondborstige maar openhartige verklaring aflegt, dat hij het niet op zijne verantwoordelijkheid durft te nemen, het werk der hermunting voort te zetten;

